

בש"פ 8861/23 - מדינת ישראל נגד פלוני, פלוני, פלוני

בבית המשפט העליון

בש"פ 8861/23

לפני: כבוד השופטת ר' רונן

המבקשת: מדינת ישראל

נגד

המשיבים: 1. פלוני
2. פלוני
3. פלוני

בקשה שיטית להארכת מעצרלפי סעיף 62 לחוק סדר
הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים),
התשנ"ו-1996

תאריך הישיבה: ט' בטבת התשפ"ד (21.12.2023)

בשם המבקשת: עו"ד מוחמד סראחנה

בשם המשיב 2: עו"ד שי טובים; עו"ד זקאלעברה

החלטה

לפניי בקשה שיטית להארכת מעצר של המשיב 2 לפי סעיף 62 לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו-1996 (להלן: חוק המעצרים), החל מיום 5.1.2024 ב-150 ימים או עד למתן פסק הדין בתפ"ח 35851-11-21 המתנהל בעניינו בבית המשפט המחוזי בתל אביב-יפו.

הרקע לבקשה

עמוד 1

1. ביום 3.10.2022 הוגש נגד המשיבים ושני נאשמים נוספים כתב אישום המפרט חמישה אישומים שונים אשר שלושה מהם נוגעים, בין היתר, למשיב 2. במסגרת כתב האישום יוחסו למשיב 2 שלוש עבירות של ניסיון רצח לפי סעיף 305 לחוק העונשין, התשל"ז-1977; שלוש עבירות של חבלה בנסיבות מחמירות לפי סעיף 333 לחוק העונשין וסעיף 335(א)(1) לחוק העונשין; קשירת קשר לביצוע פשע לפי סעיף 449(א) לחוק העונשין; תקיפת שוטר לפי סעיף 273 לחוק העונשין; ועבירות נשק לפי סעיף 44(ב) לחוק העונשין.

2. בתמצית יצוין כי כתב האישום נוגע בעיקרו לניסיונות רצח של האחים נשן ואוביקאבדילאן (להלן: האחים) ומסכת האירועים שהתרחשה בעקבות אותם ניסיונות. כך, בהתאם לאישום הראשון, בתאריך 6.10.2020 גמלה בליבו של משיב 2 ההחלטה לגרום למותם של האחים. המשיב 2 הגיע למקום מגוריהם של האחים, במטרה לגרום למותם. הוא ירה חמישה כדורים לעברם ונמלט מהמקום. כתוצאה ממעשיו נחבלו האחים חבלות חמורות ואושפזו בבית החולים. בהתאם לאישום השני, ביום 9.8.2021, לאחר שתכננו המשיבים ניסיון רצח נוסף, ירה משיב 2 שישה כדורים לעברו של נשן סמוך לתחנת אוטובוס בעיר בת ים. אחד הכדורים פגע ברגלו השמאלית וגרמה לו חבלה חמורה. בנוסף, כתוצאה מהירי פגעו שלושה מהקליעים בעוברת אורח שנסעה במכוניתה באזור יחד עם בתה בת הארבע. בהתאם לאישום הרביעי, ביום 10.11.2021, בעת שנחקר משיב 2 באשר לניסיון הרצח, תקף את אחד השוטרים בכך שהטיח לכיוונו כוס מים.

3. משפטו של המשיב 2 הופרד מיתר הנאשמים בכתב האישום. בירור ההליך בכל הנוגע למשיב 2 התעכב בין היתר לאור קשיים בהסדרת ייצוגו אשר גרמו לדחייה של מספר לא מבוטל של דיונים. בהמשך, ארבעה מועדי הוכחות שהיו קבועים לחודשים אוקטובר-דצמבר נדחו לנוכח מצב החירום במדינה. בנוסף, בשל מצב החירום והתנגדותו של המשיב לקיים דיונים בהיוועדות חזותית, נדחו דיוני תזכורת נוספים בתיק שנגעו בין היתר לבקשת המבקשת להעיד את נפגעת העבירה מאחורי פרגוד.

בדיון מיום 14.12.2023 הודיעה הסנגוריה הציבורית כי תמשיך לייצג את הנאשם ולא תבקש להשתחרר מייצוג, חרף רצונו של המשיב 2 לייצג את עצמו. כן הוסכם כי מלוא חומר הראיות יועבר למשיב 2 על-ידי הסנגוריה הציבורית. נכון למועד זה, נקבע מועד תזכורת ליום 29.1.2024, לרבות שמיעת טענות מקדמיות, וכן קבועים ארבעה מועדי הוכחות בחודשים פברואר ומרץ 2024.

4. ההחלטה דנן נוגעת רק למשיב 2 (שיכונה להלן: המשיב); ומשכך תיאור הליכי המעצר בבית משפט קמא יתייחס אליו בלבד.

הליכי המעצר

5. בד בבד עם הגשת כתב האישום הגישה המבקשת בקשה למעצרו של המשיב עד תום ההליכים (מ"ת 35557-11-21). בדיון שהתקיים באותו היום הסכים המשיב לקיומו של ניצוץ ראיתי ובית משפט קמא הורה על מעצרו של המשיב עד להחלטה.

דיון בבקשה למעצר עד תום ההליכים נדחה מספר פעמים ומשך חודשים רבים, בין היתר לאור בקשות מטעם המשיב לצורך לימוד חומרי החקירה, הסדרת ייצוג והיערכות לדיון. משכך, ומשחלפו תשעה חודשים מבלי שהסתיים משפטו של המשיב, הגישה המבקשת בקשה ראשונה להארכת מעצר. ביום 10.8.2022, לאחר שהמשיב נתן את הסכמתו, הוארך מעצרו ב-90 ימים (בש"פ 5220/22, השופט י' וילנר).

6. ביום 6.9.2022 התקיים דיון בפני כב' השופט ש' מלמד, בו עתר המשיב לכך שהדיון בשאלת מעצרו יתקיים בפני מותב אחר, מהטעם שהשופט ש' מלמד דן בעניינם של חלק מהנאשמים האחרים בכתב האישום. לאחר הערותיו של בית המשפט ביקש בא-כוח המשיב לחשוב על הדברים. משכך, נדחתה הבקשה תוך שהובהר כי אם בא-כוח המשיב יהיה סבור שיש מקום לבקשת פסלות יוכל לפעול לפי שיקול דעתו. דיון בשאלת קיומן של ראיות לכאורה נקבע ליום 29.9.2022.

בדיון שהתקיים ביום 29.9.2022 הסכים בא-כוח המשיב לקיומן של ראיות לכאורה ולמעצרו של המשיב עד תום ההליכים. אולם, מאחר שהמשיב לא נכח בדיון, ולבקשת בא-כוחו, נדחה הדיון ליום 3.10.2022, ובהמשך נדחה פעם נוספת ליום 14.11.2022.

7. ביני לביני, משלא הסתיים משפטו של המשיב בתוך תקופת הארכת מעצרו הראשונה, הגישה המבקשת בקשה שנייה להארכת מעצר (בש"פ 7211/22). בהחלטה מיום 10.11.2022 (השופטת ד' ברק-ארז) הוארך מעצרו ב-90 ימים או עד למתן פסק דין בעניינו. זאת, לאחר שנקבע כי מסוכנותו של המשיב נלמדת מכתב האישום החמור המייחס לו עבירות אלימות ונשק המצויות ברף חומרה גבוה ביותר, ובשים לב לחלקו המרכזי של המשיב באירועים המתוארים בכתב האישום.

8. כאמור, ביום 14.11.2022 התקיים דיון בעניינו של המשיב בפני בית משפט קמא לצורך רישום הסכמתו למעצרו עד תום ההליכים. כעולה מהחלטת בית המשפט, במהלך הדיון הועלה המשיב כאשר הוא אזוק בידיו וברגליו, בשל טענות אנשי שב"ס שהמשיב נהג באלימות כלפיהם, ואף צוין כי המשיב נהג באלימות מילולית כלפי בית המשפט במהלך הדיון. באשר למעצרו עד תום ההליכים עולה מההחלטה כי המשיב לא הסכים במהלך הדיון למעצרו עד תום ההליכים ומשכך נקבע הדיון למחרת היום; ובהמשך נקבע כי דיון יתקיים ביום 24.11.2022. דיון זה נדחה ליום 8.12.2022.

בדיון שהתקיים ביום 8.12.2022 עתר בא-כוח המשיב לקבלת חוות דעת פסיכיאטרית אשר תיבחן את כשירותו הדיונית והמהותית של המשיב. המבקשת התנגדה לבקשה. בתום הדיון קבע בית המשפט המחוזי כי התנהלותו של המשיב "מדאיגה וזאת נוכח חוסר היכולת שלו לתקשר כלל עם סנגורו וגם התנהגות שאינה הולמת בביהמ"ש". משכך הורה בית המשפט לפסיכיאטר המחוזי להכין חוות דעת שתבחן את מצבו כיום ואת כשירותו לעמוד לדיון, כמו גם את מצבו בעת ביצוע העבירה. ואולם, בהתאם להודעת שב"ס מיום 11.12.2022, סירב המשיב לצאת לבדיקה פסיכיאטרית.

9. ביום 11.1.2023 התקיים דיון נוסף בו הסכים בא-כוח המשיב למעצרו של המשיב תוך שתישמר לו הזכות לפנות לבית המשפט בעיון חוזר. בהתאם לכך הורה בית המשפט על מעצרו של המשיב עד תום ההליכים.

10. משלא הסתיים משפט של המשיב בתוך תקופת הארכת מעצרו השנייה, הגישה המבקשת בקשה שלישית להארכת מעצרו. הבקשה התקבלה בהחלטת בית משפט זה ביום 6.2.2023 (בש"פ 843/23, השופט ח' כבוב). נקבע כי המסוכנות הנשקפת מהמשיב היא בעוצמה כזו שאין בחלופת מעצר כלשהי כדי לתת לה מענה. עוד צוין כי למשיב עשר הרשעות קודמות, לרבות עבירות אלימות בגין ריצה עונשי מאסר בעבר.

בהמשך, הגישה המבקשת בקשה רביעית להארכת מעצרו של המשיב (בש"פ 3352/23). בהחלטה מיום 9.5.2023 עמד השופט ד' מינץ על כך כי ניהול התיק בעניינו של המשיב התעכב, בין היתר לאור סוגיות הקשורות בייצוגו וצוין כי "לעת הזאת ולאחר תלאות דרך, המשיב מיוצג על ידי הסניגוריה הציבורית ויש לקוות שמעתה התיק העיקרי בעניינו יתנהל באופן רציף". לאור האמור הוארך מעצרו של המשיב ב-90 ימים נוספים או עד למתן פסק דין בהליך העיקרי המתנהל בעניינו.

משלא הסתיים משפטו של המשיב גם בתוך תקופת הארכת מעצרו הרביעית, הגישה המבקשת בקשה חמישית להארכת מעצרו (בש"פ 5443/23). בהחלטה מיום 18.7.2023 האריך השופט כבוב את מעצרו של המשיב ב-150 ימים. במסגרת ההחלטה חזר השופט כבוב על כך כי מסוכנותו הגבוהה של המשיב נלמדת מהמעשים המיוחסים לו ומעברו הפלילי, בין היתר בשים לב לכך שהוא זה שהיה הרוח החיה מאחורי המעשים והגורם שיזם ודחף את ביצועם, כמו גם בשים לב להרשעותיו הקודמות. השופט כבוב הפנה להחלטתו הקודמת בבש"פ 843/23 וקבע כי גם בשלב זה טרם הוסטה נקודת האיזון לעבר בחינת שחרור המשיב לחלופת מעצר, בשל המסוכנות הנשקפת ממנו.

נימוקי הבקשה

11. המדינה ביקשה כאמור כי נורה על הארכת מעצרו של המשיב בפעם השישית. לטענתה, מכלול העבירות המיוחסות למשיב מלמדות על המסוכנות הרבה הנשקפת ממנו לציבור באופן המחייב את המשך מעצרו. המשיבה שבה ועמדה על כך שהמשיב קשר קשר לרצוח את נשן ולשם כך ביצע ניסיון רצח בטבורה של עיר תוך סיכון ממשי שאף התממש לעוברים ושבים. בנוסף, העבירות המיוחסות למשיב מקימות שלוש חזקות מסוכנות סטטוטורית - חזקה לפי סעיף 21(א)(1)(ג) לחוק המעצרים שכן מדובר בעבירת נשק; חזקה לפי סעיף 21(א)(1)(ג) לחוק המעצרים מכיוון שהעבירות בוצעו בצוותא תוך שימוש בנשק חם; וחזקה לפי סעיף 21(א)(1)(ג) לחוק המעצרים שכן מדובר בעבירה שדינה מאסר עולם.

12. המבקשת הוסיפה כי מסוכנותו של המשיב נלמדת גם מהרישום הפלילי שעומד לחובתו - עשר הרשעות קודמות, ביניהן הרשות בעבירות אלימות וגניבה בגין ריצה בעברו מאסרים.

13. המבקשת התייחסה גם לקצב התקדמות ההליך ולכך שחל עיכוב לצורך הסדרת ייצוגו. היא עמדה על כך שכעת, הסניגוריה הציבורית הודיעה שלא תבקש להשתחרר מייצוגו ובהתאם לכך נקבע דיון תזכורת ליום 29.1.2024 וארבעה דיוני הוכחות בימים 19.2.2024, 26.2.2024, 4.3.2024 ו-11.3.2024.

14. בדיון שהתקיים ביום 21.12.2023 חזר בא כוח המבקשת על טיעוניה. המשיב מנגד ביקש לא להיות מיוצג על ידי נציגי הסניגוריה הציבורית שהתייצבו לדיון. לכן נשמעו בדיון הן דבריו של נציג הסניגוריה הציבורית והן טענותיו של

המשיב עצמו. המשיב בטענותיו הבהיר כי אין לו כל אמון במערכת ומשכך הוא מבקש לייצג את עצמו. הוא הלן על כך שהוא אינו מקבל את חומרי החקירה, וכן טען כי במהלך מעצרו הוכה ונפצע על ידי אנשי השב"ס. הוא הגיש לעיון בית המשפט תמונות המשקפות את הפגיעה שנגרמה לו לגישתו, וכן העתק של תלונה שהגיש בהקשר זה למחלקה לחקירת שוטרים.

נציג הסניגוריה הציבורית הבהיר מצדו כי הוא נותן אמון בטענות המשיב, אשר איבד לגישתו כאמור כל אמון במערכת.

דיון והכרעה

15. לאחר שעייתי בחומר הכתוב ושמעתי את טענות הצדדים, אני סבורה כי דין הבקשה להתקבל. אין צורך להכביר מילים על החומרה הרבה שיש לייחס לעבירות בהן מואשם המשיב במסגרת כתב האישום. הדברים פורטו בהחלטות הקודמות בהן התבקשה הארכת מעצרו מעבר לתקופה של 9 חודשים. כך למשל נקבע בבש"פ 7211/22 כי העבירות המיוחסות למשיב "הן עבירות אלימות ונשק המצויות ברף חומרה גבוה ביותר, שביצוען המתוכנן והמתואם הוביל לתוצאות קשות, לרבות פציעתה של אשה אשר נקלעה במקרה ושלא בטובתה לזירת הירי - רחוב הומה בלב העיר. לא למותר לציין את הנסיבות וההקשר הכללי שבו בוצעו לכאורה המעשים - 'לקיחת החוק לידים' על-ידי [המשיב 2] ויתר הנאשמים במטרה להביא למותם של המתלוננים". עוד נקבע כי העבירות הנוספות שמיוחסות למשיב וכוונו כלפי מערכת אכיפת החוק - תקיפת שוטר - "מלמדות אף הן על מסוכנותם ומדגישות את הצורך במעצרם מאחורי סורג ובריח".

יתרה מכך, וכפי שצוין גם כן בהחלטות קודמות בענייניו, המשיב הוא מי שהיה לכאורה "הרוח החיה מאחורי המעשים והגורם שיזם ודחף את ביצועם" (בש"פ 7211/22 ובש"פ 843/23). כמו כן, מסוכנותו נלמד מהעובדה מהרישום הפלילי העומד לחובתו - עשר הרשעות קודמות, לרבות בעבירות אלימות.

16. השאלה היחידה שיש לבחון אותה אם כן היא האם במועד זה, כאשר המשיב מצוי במעצר מאז יום 18.20.2021, השתנתה נקודת האיזון באופן המאפשר לשקול את שחרורו בתנאים כלשהם. אני סבורה כי נקודת האיזון לא השתנתה בשלב זה - וזאת לאור מכלול האמור לעיל: החומרה היתרה בעבירות המיוחסות למשיב, העובדה שלא ניתן לזקוף לחובת המבקשת את רוב הדחיות במועדי הדיון בענייניו של המשיב, והעובדה שבשלב זה נקבעו על ידי בית המשפט המחוזי מועדים - הן לתזכורת (ביום 29.1.2024) והן להוכחות (בימים 19.2.2024, 26.2.2024, 4.3.2024 ו-11.3.2024).

באשר לטענות המשיב בנגוע ליחס אליו במהלך המעצר, והתקיפות שהותקף לגישתו - נושאים אלה צריכים להיבחן כמובן לגופם על ידי המחלקה לחקירת שוטרים, ובשלב זה אין בהם כדי להשליך על הבקשה הנוכחית.

17. לכן, אני נעתרת לבקשה כמפורט ברישא להחלטה זו (יוער כי לא מצאתי לנכון בשלב זה להורות על הארכת המעצר לפרק זמן של 150 ימים אלא לפרק זמן של 90 יום בלבד).

ניתנה היום, ט' בטבת התשפ"ד (21.12.2023).

שׁוֹפֵט
